Provinciale Noordbrabantsche
EN
's Hertogenbossche Courant.

№ 35.
Maandag 2 Mei
1859.

Uitgave des Maandags en Donderdags. = Abonnement 3 maanden *f* 2.—, *franco* door het geheele Rijk *f* 2.30. Advertentiën van 1 tot 6 regels *f* 1.—, meer dan zes regels (voor GROOTE OF KAPITALE letters wordt niet meer in rekening gebragt) 15 cts. de regel. Bovendien wordt voor elke advertentie 35 cts. zegelregt betaald. = Brieven of gelden *franco* in te zenden, aan het bureau dezer Courant, Kerkstraat, wijk E, No 9, te *'s Hertogenbosch*.

SPOORWEG.—Antwerpen-Rotterdam.
Vertrek van Rotterdam 10 — 2.45 —; van Breda 6.50 — 12.35 — 5.20 —; van Antwerpen naar Rotterdam en Breda 7.45 — 12.20; alleen naar Breda en Moerdijk 5.25.

☞ Bij dit No behoort eene Bijlage, bevattende de Zitting van den Gemeenteraad van 's Hertogenbosch.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, gelet op art. 99 laatste zinsnede der kieswet;

De Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* gehoord;

Heeft goedgevonden, met wijziging der beschikking van 13 Januarij 1859, No 185, 2e afdeeling, te bepalen dat de gemeente *Veen* van het onderkiesdistrict *Andel* afgescheiden, een afzonderlijk onderkiesdistrict zal uitmaken.

'S Gravenhage, 22 April 1859.

Namens den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(get) J. SCHRODER.

De Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*; herinneren de belanghebbenden, dat ingevolge art. 125 der provincialewet, in verband met de bepalingen der wet van 8 November 1815 (*Staatsblad* No 51), de tot het dienstjaar 1858 betrekking hebbende vorderingen ten laste der provincie, vóór of op den laatsten Junij e. k. moeten ingediend zijn, en dat bij gebreke daarvan die vorderingen gehouden worden voor verjaard en vernietigd.

's Hertogenbosch, 19 *April* 1859.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
H. T. J VAN DER VEN, *l. P.*
De Griffier,
VAN COOTH.

Binnenlandsche Berigten.

's Hertogenbosch, 2 Mei.

Bij koninklijke besluiten zijn benoemd tot ontvangers der in- en uitgaande regten en accijnsen van het kantoor aan het station van den Aken-Maastrichter spoorweg te Wijk, de heer J. H. Jansen, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Oud Vroenhoven; der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Oud Vroenhoven, de heer A. van Leent, thans visiteur der in- en uitgaande regten en accijnsen te Arnhem.

Z. M. heeft goedgevonden: 1. Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, den generaal-majoor bij het leger in Oost-Indie C. P. Schimpf, op het daartoe door hem gedaan verzoek, op de meest eervolle wijze ontslag te verleenen als gouverneur der kolonie Suriname, onder dankbetuiging voor de in die betrekking bewezene diensten, en 2. te benoemen tot gouverneur der kolonie Suriname, den heer R. F. van Lansberge, thans gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden, en tot gouverneur van Caraçao en onderhoorigheden den heer D. J. Crol, thans gezaghebber van St. Martijn (Nederlandsch gedeelte).

Z. M. heeft goedgevonden: den kapitein A. G. M. Roeloffzen, van het 7e reg. inf., en den kapit. D. J. IJzerman, van het 5e reg. inf., op hun verzoek, op pensioen te stellen, en het bedrag van die pensioenen te bepalen, de eerstgenoemde op f 990 en de laatstgenoemde op f 1020.

Z. M. heeft bepaald dat na afloop der garnizoensverandering van de korpsen inf. en kavallerie, aanvangende den 2 Mei, ook eene verwisseling van brigades zal plaats hebben, volgenderwijs: het 1e en 3e reg. inf., tot de 1e brigade inf.; het 4e en 5e tot de 2e; het 6e en 8e tot de 3e; het 2e en 7e tot de 4e; het 2e en 3e regem. dragonders tot de 1e brigade kavallerie; het 1e, 4e en 5e reg. drag. tot de 2e brigade kavallerie.

Het 1ste bataillon met den staf van het 2de regiment infanterie heeft heden ochtend deze stad verlaten, zich over Tilburg, Dongen, Breda enz., naar Zeeland begevende.

De zaak van den eerwaarden heer Jaspers, kapellaan te Waalwijk, is gepasseerden donderdag voor onze regtbank, gelijk in ons vorig nummer vermeld was, behandeld geworden. De zaal was meer dan vol van menschen die van wijd en zijd uit de environs van Waalwijk kwamen toestroomen, om hunne nieuwsgierigheid in deze zaak te bevredigen. De griffier gaf voorlezing van het tegen ZEW opgemaakt proces-verbaal en daarna nam het hooren van de 8 getuigen die allen verschenen en gehoord zijn, een aanvang; zonderling was het, van af den eerste, tot en met den achtste getuige, die allen geroepen waren door het openbaar ministerie, om de schuld van ZEW. te bevestigen, is als uit eenen mond verklaard, dat de woorden van: »dat de zonden van diegenen die zich pligtig maakte om naar de vertooningen van het paardenspel te gaan zien, neder kwamen op dengenen die de toestemming er van gaf of had gegeven," geenzins op den heer burgemeester van toepassing kan geweest zijn, maar door hen allen verondersteld werd bedoeld te zijn, op de ouders en oversten die hunne kinderen derwaarts lieten gaan, en ook dit is door bedoelde heer burgemeester zelf verklaard. Na afloop van het hooren der getuigen, verzocht Mr. N. F. Sassen, om de 3 getuigen die geroepen waren à decharge, niet te hooren, dewijl de getuigen ten laste reeds allen ter ontlasting hadden verklaard en het dus overbodig achtte verdere getuigen te hooren. De officier van justitie nam hierop zijn requisitoir en concludeerde ten slotte onder verzachtende omstandigheden, dat de beklaagde zou worden schuldig verklaard aan het hem bij dagvaarding ten laste gelegde en veroordeeling tot eene gevangenisstraf van 3 maanden tot 2 jaren c. exp.

Daarop bepaalde de regtbank de uitspraak op aanstaanden donderdag 5 Mei e. k.

Op donderdag den 12 Mei 1859 zal voor het provinciaal geregtshof worden behandeld de zaak tegen Pieter de Jong, oud 32 jaren, gefailleerd koopman, geboren en wonende te Waspik, thans in hechtenis. Beschuldigd van bedriegelijke bankbreuk door 1. het gebruik van al zijne ontvangsten niet te verantwoorden; 2. het verduisteren van inschulden, koopmanschappen en waren tot zijnen boedel behoorende; 3. het doen van verdichte verkoopen en 4. het niet houden van boeken. Elf getuigen zijn in die zaak opgeroepen, Mr. Napoleon Sassen zal als verdediger voor den beschuldigde optreden.

Den 27, 28, 29 en 30 April ll., zijn alhier onder het voorzitterschap van Jhr. Mr. J. B. Verheijen van Loonopzand, inspecteur voor het lageronderwijs, achtereenvolgende geëxamineerd, als:

8 hoofdonderwijzers, 4 toegelaten en 4 afgewezen.
26 hulponderwijzers, 12 toegelaten en 14 afgewezen.
23 voor vreemde talen, art. 1 der wet, 13 toegelaten en 10 afgewezen.
6 voor de wiskunde, art. 1 der wet, 3 toegelaten en 3 afgewezen.
1 voor de landbouwkunde, afgewezen.
1 voor de natuurkunde, art. 72 toegelaten.

De exames worden heden voortgezet.

Wij vernemen dat de verschillende reg. inf. successivelijk zullen worden voorzien van de nieuw model sabel; het eerst de tirailleur-compagnie van het reg. grenadiers en jagers; daarna de tirailleurs 1e klasse van de inf. Ook een nieuw model sabelkwast, gelijk aan die bij de korpsen artillerie in gebruik, zal worden ingevoerd.

In den avond van ll. dingsdag, omstreeks ten 11 ure, brak er brand uit in het achterhuis van den broodbakker W. Batist te Lekkerkerk. In korten tijd werden 5 gebouwen, door 10 huisgezinnen bewoond, waaronder 2 kapitale bouwmanswoningen, benevens 3 runderen, eene prooi der vlammen. Wat dit op zich zelf reeds groot onheil het droevigst maakte, was dat daarbij twee kinderen van den scheepstimmermansknecht J. van Leeuwen, een van 8 en een van 6 jaren, zijn omgekomen.

In weerwil der wanhopige pogingen van den radeloozen vader, die reeds vijf zijner kinderen gered had, en ofschoon door de omstanders in zijne pogingen geholpen, mogt het niet gelukken beide kinderen aan de snel om zich heen grijpende vlammen te ontrukken. Negen huisgezinnen zijn door deze ramp van huisvesting beroofd, omtrent welks oorzaak allerlei geruchten loopen.

's Gravenhage, 27 April. H. M. de koningin houdt, ten gevolve van eene catarrale ongesteldheid, sedert eenige dagen hare kamer.

— De hagchelijke toestand van Europa is naar wij vernemen, het onderwerp geweest der beraadslagingen in de jongste zitting van den ministerraad. Er moet sprake geweest zijn van de oproeping van twee ligtingen der militieen van de aanvrage van aanzienlijke credieten voor buitengewone wapeningen, doch er schijnt besloten te zijn voorloopig den loop der gebeurtenissen nog af te wachten zonder het nemen van buitengewone maatregelen en uit dien hoofde is bepaald, dat de garnizoens-veranderingen wel zullen plaats grijpen.

's Gravenhage, 29 April. Heden middag heeft er bij H. M. de Koningin-moeder een groot diner en gala plaats gehad, ter eere van den naamdag van Z. M. keizer Alexander, op hetwelk al de leden van het koninklijk huis tegenwoordig waren.

Batavia, 10 Maart. Nopens de expeditie naar Boni kan nog het volgende worden medegedeeld, hetwelk zich aansluit aan hetgene na den eersten dag der debarkatie is geschied en meer omstandig verslag geeft van hetgene reeds per telegraaf hier bekend was geworden:

In drie dagen was, door de bijzondere voortvarendheid van den kommandant der zeemagt, ondersteund door alle bevelhebbers, de geheele expeditie aan den wal, in welken tijd de depots enz. gereed gemaakt werden, en kleine verkenningen werden gemaakt in de rigting der N. W. gelegene kampongs, welke, wat het terrein betreft, niet gunstig waren, vermits men daarbij maïsvelden, soms van 8 voet hoog opgegroeid, had door te worstelen.

Het was om een beter terrein op te sporen voor eene beweging naar Boni, dat de generaal zelf eene verkenning aanvoerde op den 16 dezer, doch ook deze leverde, wat het terrein betreft, geene gunstige resultaten.

De troepensterkte bestond uit het 3e en 10e bat. infanterie, 1/2 3ponds batterij O. I. kavalerie en 1/2 kompagnie sappeurs.

Na een zeer moeijelijken marsch werd de kampong Tjilloe-e door het 10e bat. in de flank genomen, en met een hoera maakten de tirailleurs, ondersteund door het geheele bataillon zich daarvan, alsmede van de in de kampong aanwezige bentings, meester; het 3e bat. trok intusschen ten westen die kampong om, om zoodoende den uit de kampong Tjilloe-e vlugtenden vijand in den flank te nemen en te vernielen, doch eene daargestelde verhakking die door de hooge maïs niet gezien konde worden en welker opruiming veel tijd en moeite kostte, betette deze wel berekende manœuvre.

Alstoen werd tegen het zuidelijk gedeelte van de kampong Lona positie genomen en al het mogelijke ge-

daan om den vijand, die op grooten afstand, doch wederom door zware maïsvelden gescheiden, stond te joelen en te schreeuwen, uit te lokken tot een gevecht, dat echter door hem geheel werd vermeden, als liggende het geenzins in zijne bedoeling om een ernstig gevecht met ons aan te gaan, maar wel om onze troepen overal te verontrusten door omtrekkingen in een terrein, waar wegen enz. hun zeer bekend waren.

Het halve 14e bat. infanterie, dat, terwijl de verkenningstroepen in positie stonden, op last van den kommandant en chef was opgerukt naar de middelste der kampongs Lona (drie opvolgende kampongs van denzelfden naam), om zoo doende te trachten de Bonieren tusschen twee vuren te krijgen, vond bij zijne aankomst die kampong verlaten, zoodat ook deze beweging geen resultaat opleverde, waarop besloten werd naar het bivouac terug tekeeren, na eerst twee kampongs Lona in brand gestoken te hebben. Tegen 12 uren waren de troepen terug, met een verlies van 21 dooden en gekwetsten; onder de eerste was de 1e luitenant van het 3e bat. infant. W. L. Wielik van Schelfhout, en onder de laatste de 1e luitenant van der Heyde der O. I. kavallerie.

Deze verkenning deed zien dat de wijze van oorlog voeren der Bonieren niet dezelfde is als in 1825, maar meer heeft van een guerilla-krijg; ook heeft het 3e bat. infanterie (jeugdige Ambonnezen die nog nimmer in het vuur waren geweest), zich van eene zeer gunstige zijde doen kennen en heeft de bevelvoerende generaal zelfs bij dagorder hen moeten aansporen, om, wanneer zij in de tirailleur-linie zijn, niet te ontstuimig en te ver door te dringen, maar beter naar hunne officieren en signalen te luisteren. Men schrijft dan ook het betrekkelijk aanzienlijk verlies toe aan die omstandigheid.

Wij hebben alsnu de zekerheid verkregen dat de Bonieren de maïs struiken met opzet als verdedigingsmiddel bezigen, want wij hebben overal alleen de vrucht afgesneden gevonden.

Zij geschiedde ook om eene Z. W. gelegene kampong, waaruit de vijand onophoudelijk, hoezeer dan ook zonder nadeel voor ons, schoot, te nemen en onschadelijk te maken.

De generaal besloot eene poging aan te wenden of, in weerwil van die terrein-verhinderingen, niet eene verkenning tot Boni konde worden gedaan en bepaalde die op den 18e. Na slechts weinig afstand te hebben afgelegd, was men verpligt den marsch te staken; zelfs te paard gezeten was er niets van de troepen te zien, zoodat er met eenheid geene bevelen konden worden gegeven. De generaal besloot dan ook den volgenden morgen een proef te nemen, om door de sappeurs, geassisteerd door 400 koelies, onder dekking van het 14e bat. inf. de sectie houwitsers 3 ℔ batterij en eene kompagnie kavallerie, de maïs-struiken in de rigting van Boni over eene breedte van ruim 500 passen te doen opruimen: deze proef is volkomen geslaagd, hoewel met een getal van 14 gekwetsten, en bestond naar men zegt, bij den generaal het voornemen den volgenden dag naar Boni op te rukken, met de daarvoor bestemde troepen, voorafgegaan door hetzelfde getal opruimers, gedekt door eene zeer sterke tirailleur-linie. Aan dat voornemen is geen gevolg gegeven, door de wonde, welke de generaal op den 19e heeft bekomen.

Omtrent de wonde van den generaal vernemen wij het volgende:

De generaal, opgemerkt hebbende dat sinds een paar dagen de Bonieren zelve de kampongs in brand staken, die nabij ons bivouac gelegen waren, vermoede dat zij dit deden in de hoop, dat door den fellen wind, die dikwerf waaide, de brand naar het bivouac of naar de kampong Lonraey, waarin onze magazijnen waren opgesteld, zoude worden overgebragt.

Den avond van den 18e een bezoek afgelegd hebbende bij den commissaris ter reede Badjoa, zag hij dat de zeer groote en zuidelijk gelegen kampong, het eigenlijke Badjoa, in brand geraakte en wel van de zuidzijde, zoodat het niets anders kon of zij was door de Bonieren zelve aangestoken. De wind was niet sterk genoeg om dien brand te doen overslaan, doch het was om zich te overtuigen dat zij ons etablissement niet in gevaar konde brengen, dat hij zich in den morgen van den 19e in die rigting, zonder geleide buiten de voorposten begaf, en van daar willende terugkeeren, door een in de struiken verborgen en door hem niet opgemerkten Bonier een schot schier *à bout portant* bekwam, dat hem den linker bovenarm verbrijzelde.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN 27 APRIL. De eerste kamer der staten-generaal heeft heden hare werkzaamheden hervat.

Onder de in de zitting van heden ingekomen bescheiden behooren de wetsontwerpen door de tweede kamer aangenomen.

De kamer heeft hare afdeelingen hernieuwd, waarna de leden zich naar hunne sektien hebben begeven tot benoeming van voorzitters en ondervoorzitters.

ZITTING VAN 29 APRIL. In de sectien der eerste kamer worden heden onderzocht de navolgende wetsontwerpen: 1. tot afschaffing der slavernij in O. Indie: 2. tot regeling van het koloniaal batig slot over 1856: 3. tot het verleenen van tiendvrijdom wegens landverbetering: 4. verstrekkingen voor Marine: 5. tot onteigening van perceelen voor den aanleg van een weg van Fijnaart naar Rozendaal, en 6. tot nadere vaststelling van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1858.

Aan de leden der eerste kamer is rondgedeeld een gedrukt adres van fabriekanten in behangselpapier, wonende te Maastricht Zij opperen daarin bezwaren tegen het tarief. Zij geven daarbij hoofdzakelijk te kennen, dat men bij de behandeling in de tweede kamer wel heeft gelet op de bezwaren der papier-fabriekanten, doch geen acht geslagen op de hunne, en verzoeken derhalve de verwerping van het wetsontwerp.

Buitenlandsche Berigten.

ENGELAND,

Londen, 27 April. In het koninklijk arsenaal te Woolwich, heerscht de grootste drukte met het verzenden van kogels, bommen en andere oorlogs-ammunitie, naar verschillende stations op de kusten.

Londen, 28 April. De *Times* zegt dat er twee tractaten tusschen Frankrijk en Rusland bestaan. Bij het eerste verbindt Rusland zich om Frankrijk, in geval van een oorlog met Oostenrijk, ter zijde te staan door het zenden van troepen in de Middellandsche en in de Oostzee, benevens door het zamentrekken van een legercorps van 50.000 man op de grenzen van Oostenrijk. Bij het tweede verbindt Rusland zich om aan Oostenrijk den oorlog te verklaren, 14 dagen na de schending van het Sardinische grondgebied door de Oostenrijkers.

— In eene aan den *Times* gerigten brief uit Parijs, wordt verzekerd dat de voornaamste staatslieden van Engeland, aan keizer Napoleon geschreven zouden hebben hoe Engeland, ten gevolge der handelwijze van Oostenrijk, zijne Oostenrijksche sympathiën heeft vaarwel gezegd, om die op Frankrijk over te brengen

De daling der fondsen ter beurs van heden is aan de tijding van het sluiten eener Fransch-Russische alliantie toe te schrijven.

— De *Morning Post* berigt, in zijne tweede editie, dat de Oostenrijkers, op verzoek der Engelsche regering, niet over de Tessino zijn getrokken.

De *Express* zegt dat er geene Fransch-Russische alliantie bestaat, maar dat er alleen eene conventie tusschen die twee mogendheden gesloten is

De *Morning Herald* verzekert dat de Russische gezant aan de regering heeft verklaard dat er geene overeenkomst tusschen zijn kabinet en dat van Parijs gesloten was, waardoor de belangen van Engeland benadeeld zouden kunnen worden.

Volgens andere berigten is een Russisch leger van 60.000 man den Dnieper overgetrokken en bedreigt de Oostenrijksche grenzen.

— De *Times* zegt in zijne 3de editie dat Oostenrijk de bemiddeling van Engeland aanneemt en de oorlogsverklaring eenige dagen wil uitstellen.

Frankrijk weigert de bemiddeling van Engeland niet, maar wil dat zich Engeland daarvoor zal borg stellen. Onophoudelijk trekken Fransche troepen Sardinië binnen.

DUITSCHLAND.

Keulen, 28 April. Uit Berlijn wordt gemeld dat het berigt van eene Russisch-Fransche alliantie aldaar eene onbeschrijfelijke sensatie heeft te weeg gebragt. Eenige uitdrukkingen van een hooggeplaatst Russisch ambtenaar, die zich kort na de afreis van den heer le Nourry eenige dagen ophield, doen vermoeden dat de voorloopige bepalingen dezer overeenkomst reeds geruimen tijd geleden zijn vastgesteld en aangenomen. Het is trouwens te begrijpen dat zulk een verbond niet in één dag tot stand komt, maar alleen de in bepaalden vorm en bij verdrag vastgestelde sanctie is van vroegere overeenkomsten. Men is zeer benieuwd naar den indruk dien het berigt der alliantie in Engeland zal te weeg brengen. Ongetwijfeld zal het eene nog nadere aansluiting tusschen Engeland en Pruissen ten gevolge hebben. De mededeeling van den *Morning Herald*, dat Oostenrijk het laatste bemiddelingsvoorstel van Engeland heeft aangenomen, bragt natuurlijk wederom eene groote sensatie te weeg; zij was echter veel grooter in de finantiële wereld en bij het publiek dan in de diplomatieke kringen, waar men in de tegenwoordige omstandigheden aan dat berigt geene zeer groote waarde hecht.

Berlijn, 28 April. De *Kreuszzeitung* zegt dat Denemarken dezer dagen een verbond met Frankrijk gesloten heeft.

Weenen, 29 April. De *Oosterr. Correspondenz* geeft heden een verhaal van de gebeurtenissen der jongste dagen, en meent dat zij de intrigues van de Sardinische regering, door Frankrijk gesteund, ontsluijeren. De groothertog van Toskane is naar Bologna vertrokken, daar zijn leger met de revolutionairen heeft gefraterniseerd. In Massa en Carrara is een opstand uitgebarsten een voorloopig bewind is benoemd geworden. Oostenrijk moet dus wel het zwaard trekken ter handhaving van de orde in Europa.

FRANKRIJK.

Parijs, 28 April. De laatste pogingen, tot behoud van den vrede, op het oogenblik dat de legerscharen zich reeds dreigend onder de oogen zien, zijn door Engeland ondernomen Het is Engeland dat thans twee voorstellen doet, met terzijdestelling van het vroegere voorstel van Rusland; wil het, op het oogenblik dat de lonten branden, het geschut geladen en in positie is, dat de drie gewapende zich bedreigende mogendheden gelijktijdig en algemeen ontwapenen zullen, of anders, dat ten minste een stilstand van wapenen worde gesloten, aan de wederzijdsche legers de stellingen doende houden, die zij op het oogenblik bezetten; in welk laatste geval eene nieuwe reeks van onderhandelingen zouden begonnen worden, wel te verstaan met legers op de been en soldaten met het geweer in den arm, die dagelijks milloenen kosten en dan nog met de gemoedelijke overtuiging, dat de wederzijdsche belangen en gevoelens niet overeen te brengen zijn; waarlijk lord Derby houdt zich met zijne hoop op vredestichting aan een grasspier vast.

Intusschen zou Oostenrijk dat voorstel aangenomen hebben, of ten minste gezind zijn geweest het doen der oorlogsverklaring voor een paar dagen uit te stellen, het gerucht liep echter dat de keizer der Franschen oordeelde, dat die voorstellen thans niet in overweging te nemen waren, nu de zaken tot eene uitbarsting gekomen zijn; intusschen is het laatste nog met geen zekerheid bekend, de keizer hield gisteren ministerraad, en had later eene langdurige te zamenkomst met lord Cowley en den baron von Hubner, niets lekte echter uit.

Bij deze hernieuwde pogingen om den vrede te bewaren, is de tegenwoordigheid des keizers in de hoodstad noodzakelijk, niets kan er alzoo bepaalds van den dag van zijn vertrek naar het leger gezegd worden. Men denkt er overigens aan, om het luitenant-generaalschap van prins Jerôme met een regentschap des keizerins, gedurende de afwezigheid des keizers te vereenigen.

— De *Moniteur* deelt mede dat het legerkorps, waarover prins Napoleon het bevel zal voeren, in de nabijheid van Toulon wordt bijeengetrokken. De keizerlijke garde blijft onder de bevelen van den generaal Regnault St. Angely.

De *Constitutionnel* logenstraft het berigt dat er een verbond tusschen Rusland en Frankrijk zou gesloten zijn.

Het gerucht wil dat de groothertog van Toskane gedwongen zou zijn om afstand te doen van de regering en het dictatorschap over Toskane aan den koning van Sardinië is opgedragen. Gedurende den oorlog zou prins Carignan tot luitenant-generaal worden benoemd. De Fransche troepen trekken in grooten getale Sardinië binnen en worden door de bevolking met geestdrift ontvangen.

— De *Patrie* verzekert dat de Oostenrijksche troepen waarschijnlijk naar Turijn zullen oprukken. Onderscheidene divisiën van het Fransche leger zijn te Genua aangekomen.

— In een brief uit Turijn van 24 dezer, wordt gezegd dat de geheele Sardinische natie op een aanstaanden inval der Oostenrijkers voorbereid en met den besten geest bezield was. Zelfs rekenen velen op eene zegepraal der Piemontesche wapenen, zonder zich nogtans de groote gevaren en moeijelijkheden te verbergen, die tot het behalen daarvan doorgeworsteld zullen moeten worden. Maar eene zoodanige overwinning zou de stelling van Oostenrijk in Italië uiterst hagchelijk maken, naardien alsdan een opstand op alle punten te voorzien is.

Het geheele Sardinische leger was op de strategische linie van Casale, Alezzandrië en Genua bijeengetrokken, terwijl Mortara, Vercelli en Novara ongedekt bleven. De hoofdstad Turijn zelf liep gevaar van een bezoek der Oostenrijkers te ontvangen, tenzij de Fransche troepen vóór dien tijd in aanzienlijk getal aangekomen mogten zijn. Terwijl de koning naar Alessandria is gegaan, heeft de geheele koninklijke familie zich over Polenza naar Nice begeven. Ten gevolge van de nieuwe organisatie des legers in vijf divisien infanterie en eene divisie kavallerie, zijn de volgende benoemingen gedaan: tot generaal der divisie der garde van Savoye, Durando; der divisie van Piemont en Aoste, Cialdieni; der divisie van Cunco en van de koningin, Cucchiari; der divisie van Pignerol en Casale, Fantie; der divisie van Savoye en Aqui, Castelborgo; der kavallerie, Sambuy; en der genie de afgevaardigde Ménabrea; terwijl de koning zelf het opperbevel over het leger voeren, en de minister van oorlog, generaal la Marmora, de chef van zijn generalen staf zijn zal.

— Tijdingen uit Italië, Savoije, Genua en Turijn, berigten ons de ontvangst van de Fransche troepen door de Italianen; zij zijn met hoera's, kreten van leve Italië, leve Frankrijk, ontvangen; men biedt de soldaten kisten cigaren aan; men trekt tot op verren afstand buiten de steden met hen mede. Reeds zouden er 50,000 man te Turijn staan; dagelijks komen er nieuwe troepen te Genua aan, of trekken zij Savoije door.

Men was heden te Parijs grootelijks teleurgesteld de opening der vijandelijkheden niet te vernemen. Prins Napoleon heeft de stad nog niet verlaten; men heeft zijne militaire uitrusting in gereedheid gebragt, maar hij zelf vertoeft nog steeds in het palais royal.

Het wetsontwerp tot het brengen van de ligting op 140,000 man, is heden door het wetgevend ligchaam bij acclamatie aangenomen. De heer Emile Ollivier, de welsprekende redenaar der democratische oppositie heeft met kracht ter gunste van Italië gesproken. De commissie voor het wetsontwerp betrekkelijk de leening heeft haar rapport niet aangeboden; hoogst waarschijnlijk zal het met eenparige stemmen worden aangenomen.

— De commissie, belast met het onderzoek van het wetsontwerp betrekkelijk de leening van 500 millioen francs, is zamengesteld uit de heeren baron Paul de Richemont, Gouiet, Schneider, Lequien, Aime, Alf, Brouy en Ouvrard.

— Ten bewijze met hoeveel graagte de dagbladen te Parijs op dit oogenblik gelezen worden, kan dienen dat de *Patrie*, die in de laatste dagen 10,000 exemplaren in het uur drukte, thans aankondigt dat hij voortaan 20.000 exemplaren in het uur zal drukken, om de nieuwsgierigheid van het publiek te bevredigen.

— Gisteren was er wederom eene groote menigte op de been om de troepen die naar Italië vertrekken haar vaarwel toe te roepen. Het is vooral de arbeidende klasse die geene gelegenheid verzuimt om met het leger te fraterniseren, en ofschoon belangstelling in den roem van ons leger wel als de eerste beweegreden tot deze geestdrift kan worden beschouwd, zoo zijn er toch onderscheiden personen die de democratische tint, welke deze ovatien van het leger kenmerkt, niet onopgemerkt laten.

— Men heeft opgemerkt dat het fregat, hetwelk voor het genoegen der Parijzenaars in de Seine ligt, gedurende de paaschdagen uitsluitend met de Fransche, Sardinische en Russische vlaggen was versierd. Aan deze laatste was zelfs de voornaamste plaats gegeven

— Men zegt dat de Oostenrijksche gezant, wanneer hij de stad mogt verlaten, voornemens is aan het Nederlandsche gezantschap de waarneming der belangen van zijne landgenooten op te dragen.

Parijs, 29 April. Zoo als gisteren gezegd werd is men weder op den weg der onderhandelingen; niettegenstaande de geruchten dat Frankrijk de nieuwe voorstellen van Engeland door Oostenrijk reeds aangenomen, heeft afgewezen, is toch het tegendeel waar; Frankrijk heeft die voorstellen in overweging genomen, doch bij die aanneming de volgende voorwaarden gesteld: »Dat Engeland zich tot borg zou stellen voor Oostenrijk, dat die laatste mogendheid zich zonder de minste nevengedachte zal overgeven aan de nieuw te openen onderhandelingen en op geene wijze om de een of ander gezochte reden die afbreken Dat Groot Brittannie, indien Oostenrijk aan deze voorwaarden niet beantwoordt, zich zal verpligten met Frankrijk tegen Oostenrijk een of- en defensief traktaat te sluiten, en zou het Fransch gouvernement ook gewild hebben dat Oostenrijk zijn ultimatum door middel van een buitengewonen gezant zou intrekken."

Zal nu Oostenrijk tegenover deze, door Frankrijk gestelde voorwaarden, zijne aanneming der laatste voorstellen van Engeland volhouden? dit is onbekend. Intusschen is het gemakkelijk te zien, dat beide tegenover elkander staande groote mogendheden de rol van eersten aanvaller van zich willen weeren; Oostenrijk zal dus veel doen om niet de houding van aanvaller te hernemen.

Intusschen hebben kwade tijdingen den stand van zaken en hunne vredelievende oplossing nog meer verergerd. Eene revolutie is in Toskane tot stand, de groothertog is door zijn leger verlaten en van zijne waardigheid ontzet; hij werd door eene eerewacht over de grenzen gebragt; het leger heeft zich met de bevolking verbroederd, beide hebben koning Victor Emmanuel van Sardinie, tot dictator gedurende den oorlog tegen Oostenrijk uitgeroepen. Toskane heeft zich alzoo bij Piemont aangesloten; de opstand in Parma en Modena wordt mede bevestigd; ook zijn er te Rome volksbewegingen ten voordeele der Italiaansche zaken voorgevallen.

Zou het ook daar aan liggen dat Oostenrijk zijn voornemen niet heeft kunnen uitvoeren om de Tessino over te trekken, door die opstanden in zijne flank bedreigd en Sardinie niet hebbende kunnen verrassen voor de aankomst der Fransche troepen? Zou het Oostenrijksche leger zijne taktiek moeten veranderen en thans misschien de rol van offensief in defensief moeten verwisselen? De Fransch-Sardinische legers op zijn grondgebied afwachtende, zich versterkende aan de oevers van de Tessino als 1e linie van defensie, voorts in de 2e en 3e linie achter de Mincio en de Adigo.

— De *Moniteur* deelt mede dat de groothertog van Toskane met zijn gezin zijne residentie heeft verlaten en dat er zich te Florence een voorloopig bewind heeft gevormd, bestaande uit de heeren Permuzzi, Sanzani en Malenchini. Morgen wordt de generaal Ulloa aldaar verwacht. De troepen en het volk maken gemeene zaak onder het aanheffen van de kreten: leve Italië, leve Frankrijk! Ook in de hertogdommen heerschen onlusten; de politieke gevangenen zijn door het volk in vrijheid gesteld.

De *Constitutionnel* twijfelt aan de juistheid der bewering van den *Times*, dat Frankrijk de bemiddeling van Engeland zou verworpen hebben, maar ziet in die bemiddeling eene beleediging voor Rusland.

Door de Pruissische regering zou toestemming gevraagd zijn om door officiële gevolmagtigden met het Oostenrijksche kabinet over eene schikking te onderhandelen.

— Wat de zaak van een inval in Piémont door een Oostenrijksch leger van 120,000 man betreft, die door eene depêche uit Bern is aangekondigd, op zich zelf is dit feit ten eenenmale valsch. Nogtans is eene Oostenrijksche verkenning over den Tessino gedaan, die zich tot Garlosco heeft uitgestrekt. Naardien de Sardinische grenzen naar dien kant geheel ongedekt zijn is er geen de minste tegenstand geboden aan het Oostenrijks detachement, dat zich weder verwijderde Het feit stelt echter eene schending van grondgebied daar en Oostenrijk heeft derhalve eene offensieve houding aangenomen. Zal men het te Turijn en te Parijs als zoodanig opvatten?

Marseille, 28 April. De militaire maatregelen worden hier met de meeste kracht doorgezet en de beweging van troepen en matrozen duurt onafgebroken voort. Het vertrouwen van onzen handelsstand is op het vernemen van het tractaat tusschen Rusland en Frankrijk zeer verlevendigd. — Het grootste gedeelte onzer bezettingstroepen is uit Rome teruggeroepen. Slechts 2000 man zou daar achterblijven.

ITALIE.

Turijn, 27 April. De koning heeft eene proclamatie aan het leger uitgevaardigd, waarin hij zegt dat de hem gedane eisch tot ontwapening eene beleediging voor de kroon en de natie was, weshalve die eisch met verontwaardiging is verworpen Na herinnering aan de door Italië geslaakte jammerkreten heet het: »Ik zal uw koning, uw legerhoofd zijn Ik heb uwen moed op het slagveld, aan de zijde mijus doorluchtigen vaders, leeren waarderen. Thans zult gij de dappere soldaten van Frankrijk tot wapenbroeders hebbende, uwe strijdgenooten aan de Tschernaïa, die de keizer zendt om de zaak des regts en der beschaving te verdedigen. Laten wij ter overwinning snellen! Dat onze vaan ons geleide, dat ons doel en onze wapenkreet zij: de onafhankelijkheid van Italië."

Tot heden middag toe was nog geenerlei aanvallende beweging der Oostenrijkers vernomen.

ZWITSERLAND.

Bern, 27 April. De Sardinische troepen zijn gisteren van Palanza aan het meer Maggiore tot op de Sesia teruggetrokken Zij schijnen de provincie Novara te willen ontruimen. De Oostenrijkers zijn van Varese opgerukt, te Lareno 600 man achterlatende.

Bern, 28 April De Fransche troepen ondervinden groote zwarigheden bij het overtrekken van den Mont Cenis. 4000 arbeiders zijn bezig om den weg te banen door de verbazende sneeuwmassa's, die de bergpassen versperren. De overste Bontems, die het Zwitsche leger in Tessin kommandeert, verlangt versterking.

Bern, 29 April. Volgens eene depêche van den Zwitserschen bevelhebber in het kanton Tessin is het berigt nopens de offensive bewegingen van het Oostenrijksche leger onjuist geweest. De troepen hadden tegenbevel ontvangen en hebben aan de Tessino halt gehouden.

De wegen over den Mont Cenis zijn toegankelijk gemaakt.

Laatste Berigten.

Zondag.

Weenen, 30 April. De laatste editie der *Wiener Zeit.* bevat een keizerlijk manifest, waarin met krachtige woorden de noodzakelijkheid wordt aangetoond van een oorlog met Sardinie. De keizer doet een beroep op de vaderlandsliefde van het trouwe Oostenrijksche volk en hoopt, dat de volkeren van den Duitschen Bond hem met het oog op het gemeenschappelijk gevaar, zullen ter zijde staan.

(Hierdoor wordt officieel de oorlog bevestigd.)

De gemelde *Zeit.* bevat de volgende officiele financiele verordeningen:

Bij de eerste wordt bevolen, dat van de rente van de staatspapieren onverwijld bij de betaalkas, eene inkomstbelasting zal worden geheven van de derde klasse. De tweede beveelt het aangaan van eene leening van 200 millioen gulden en vermits het negotieren van die leening thans onmogelijk is, zal de nationale bank twee derde der nominale waarde voorstellen in nieuwe vijf guldens bankbilletten Bij de derde wordt de nationale bank tijdelijk ontheven van de verpligting, om de banknoten tegen baar geld in te wisselen. Bij de vierde wordt bepaald dat in- en uitvoerregten en eenige andere belastingen, voortaan in zilveren munt of in vervallen coupons der nationale leening moeten worden betaald.

De inkomstbelasting bij den 1en maatregel bepaald, zal 5°/₀ zijn.

De markies de Bonneville, Fransch zaakgelastigde bij ons hof, zal heden of morgen vertrekken.

De graaf von Buol, heeft in eene circulaire de oorlogsverklaring aan Sardinie op diplomatieke en politieke gronden breedvoerig gemotiveerd.

Frankfort, 29 April. In de zitting der bondsvergadering hebben gisteren Denemarken voor Holstein-Lauenburg, Luxemburg en Limburg alsmede de Thuringsche staten aan het besluit tot uitvaardiging van het bevel tot mobiel verklaring der bondscontingenten hunne toestemming gegeven.

Bern, 30 April. Een officieel berigt meldt dat de Oostenrijkers gisteren avond de vijandelijkheden hebben begonnen, zij zijn ten 4 ure des namiddags over de grenzen gerukt.

Parijs, 30 April. Er zijn geruchten in omloop dat de Oostenrijkers Toskane zijn binnen gerukt.

Men verspreidt ook het gerucht dat te Rome een opstand is uitgebarsten.

De Oostenrijkers zijn over de Tessino getrokken en hebben de vijandelijkheden begonnen (het laatste is een officieel berigt).

Maandag.

Parijs, 1 Mei. Eene officieele depêche dezen morgen door den *Moniteur Universel* medegedeeld, meldt dat het Oostenrijksche leger over het meer Major en langs de geheele linie van de Tessino tot aan Pavia Sardinie is binnen gerukt; zij waren reeds te Arona, te Gravelona en te Cussalo; het korps dat Gravellona bezette had den 30 April ten 11 ure zijne voorposten tot aan Vespolata, station van den spoorweg van Novara naar Allessandrie; het sterkste korps trok op Vigevano en Mortara.

Eene andere depêche uit Turijn van heden, meldt dat de Oostenrijkers Novara bezet hadden en op Verceil aanrukten; het Fransche leger trok te Alexandrie bijeen.

Weenen, 1 Mei. De groot-hertog van Toskane wordt heden met zijne dochter hier verwacht.

Het gerucht dat gisteren liep, houdende dat een bloedig treffen bij Buffalora zou hebben plaats gehad, wordt heden niet bevestigd.

De troepen zending naar Italië wordt voortgezet.

Berlijn, 30 April. Des avonds. Men spreekt er van dat nieuwe vredes-voorstellen door Engeland, Pruissen en Rusland zijn gedaan, volgens welken de operatien zouden worden gestaakt en de wapening behouden.

Frankrijk zou zijne toestemming gegeven hebben.

De Pruisen leggen veel sympathie voor Oostenrijk aan den dag.

Bern, 30 April. Des avonds. De Oostenrijkers hebben gisteren te Intra en Pallanza, aan het meer van Major, positie genomen.

De vijandelijkheden zijn te Novara begonnen.

De telegraafdraden op Zwitserland zijn doorgesneden.

Turijn, 30 April. De kamer van afgevaardigden is heden verdaagd.

Aan de staatkundige veroordeelden, is eene algemeene amnestie verleend.

Turijn viert feest; de Fransche troepen, de nationale garde, de burgers doorloopen te zamen de straten der stad en heffen de kreten aan van: *Leve Frankrijk! Leve Italie!* De generaal Ulloa is te Florence aangekomen.

De maire van Livorno heeft bij eene proclamatie verklaard, dat Toskane voorloopig en gedurende den oorlog zal geregeerd worden door een Pimonteesch commissaris, altijd zijne zelfstandigheid behoudende.

Een officieel bulletin meldt, dat de Oostenrijkers te Pavia zijn geconcentreerd, groote kolonnes waren in aantogt naar Mortara.

De generaal Mac-Mahon is te Genua aangekomen. De troepen dier stad zijn op weg naar Alessandria; Massa en Carrara worden door de troepen van den hertog van Modena bedreigd. De Piemontesche regering heeft troepen daar heen gezonden, om die steden te beschermen en er de rust te bewaren.

Turijn, 1 Mei. De koning is met zijnen generalen staf heden morgen vertrokken, ten einde het bevel over zijn leger te gaan aanvaarden.

Gisteren hebben de Oostenrijkers Novara bezet, zij rukken op Verceil aan.

De Fransche troepen zijn heden morgen uit Turijn naar Alessandria vertrokken; andere met artillerie komen hier aan.

's HERTOGENBOSCH, 30 APRIL 1859.

Heden overleed in den ouderdom van ruim 38 jaren, zeer overwacht, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot **P. R. D. MULLER**, mij nalatende drie Kinderen, die de grootte van hun verlies nog niet kunnen beseffen.

J. L. MULLER,
MANN.

Bloedverwanten, vrienden en betrekkingen, gelieven deze algemeene en eenige kennisgeving als bijzondere aan te nemen. (5030)

Heden nacht overleed te *Andel*, mijne geliefde Moeder Weduwe **J. VAN WAARDHUIZEN VAN ANDEL**, in den ouderdom van 79 jaren.

's HERTOGENBOSCH, 1 Mei 1859.

(5031) **JAN VAN WAARDHUIZEN.**

De Notaris JOH. DE BERGH,

zal te 's BOSCH, op de Smalle Haven, nabij de Kalkbrug, op ***ZATURDAG den 7 Mei 1859***, des morgens ten **9** ure **Verkoopen:**

Timmerhout

van allerlei aard, **YPENPLATEN**, enz. (5020)

De Notaris DAAMEN,

te TILBURG, zal op ***Vrijdag den 6e Mei 1859***, smorgens ten 11 ure, aan het Logement *de Engel* aldaar, op Crediet

VERKOOPEN:

13 Rij- en- Trekpaarden van 5 tot 10 jaren, dienstig voor alle span; benevens **Barouchetten, Karretjes**, enz. (5029)

Bij acte verleden ten overstaan van den te *Veen* gevestigden Notaris **JISKOOT** en getuigen aldaar den 26 Maart 1859, behoorlijk geregistreerd, is de VENNOOTSCHAP bekend onder de Firma **A. 'T HOOFT en Comp.**, gevestigd te *Veen*, aangegaan tusschen de Heeren **ARIE 'T HOOFT** destijds woonachtig te *Veen*, **GIJSBERT ROZA** te *Veen* en wijlen **JAN BLANKERS Jz.** overleden te *Veen*, bij acte van den 5 October 1850, **Ontbonden**, en is de nagenoemde Heer **HENDRIK GERRIT 'T HOOFT** met de likwidatie dier Vennootschap belast; — terwijl bij dezelfde acte eene nieuwe VENNOOTSCHAP is aangegaan tusschen de Heeren **GIJSBERT ROZA** en **HENDRIK GERRIT 'T HOOFT**, Kooplieden te *Veen*, en **ARIE 'T HOOFT** grondeigenaar te *Haarlemmermeer*, onder de Firma van ***A. 'T HOOFT en Comp.***, gevestigd te *Veen*, ten doel hebbende den Handel in **Granen** of. daarmede gelijk staande Artikelen, en zulks voor den tijd van één jaar, aangevangen 1 Januarij 1859, en vervolgens van jaar tot jaar, wanneer niet 3 maanden bevorens opzegging tot ontbinding is gedaan. — Ieder der Vennooten is geregtigd tot de handteekening der Firma behalve tot den ver- of inkoop boven de *f* 1500.— en tot geldopneming ten behoeve der Firma, waartoe de mede-onderteekening van al de Vennooten vereischt wordt. — Bij overlijden van één der Vennooten is deze Vennootschap regtens ontbonden. (5021)

UIT DE HAND

te Koop.

Geheel of gedeeltelijk een sterke en goed gemaakte

PELMOLEN

met

Houtensteen en dubbelwerk,

ALLES ZOO GOED ALS NIEUW.

Te bevragen bij den Molenmaker **W. BORGHARTS**, te *Oisterwijk*. (5022)

Agenten

GEVRAAGD VOOR EENE UITGEBREIDE

Verzekerings-Maatschappij

TEGEN DEN

HAGEL.

Adres *franco* Brieven aan den Heer **H. C. A. CAMPAGNE** te *Tiel*, onder de Lett. **X. X.** (5023)

REVALENTA ARABICA.

Mijn Kindje kon, toen het 2 à 3 maanden oud was geworden, niets meer inhouden; pap en zog, ja alles verzuurde, zoodat het geheel uitteerde en men niets anders dan zijn dood voor oogen zag. Door het gebruik der **Revalenta** die ik bij den Heer T. UHLENBROEK, in het Verkoophuis te Utrecht, gekocht heb, is hetzelve thans geheel genezen en mankeert niets meer.

De heilzame werking der **Revalenta** bleek nog sterker, toen ik kort geleden het gebruik daarvan gedurende eene week staakte; het Kindje begon op nieuw te sukkelen en herleefde oogenblikkelijk, zoodra het zijne **Revalenta** wederkreeg.

UTRECHT, 1858. HENDRIKA VAN DOORN,
Huisvrouw van P. TUKKER.

Gedurende jaren heb ik vreeselijk aan de borst gesukkeld; eindelijk gebruikte ik tegen mijne borstkwalen de **Revalenta Arabica** van BARRY DU BARRY & C°., welke ik in het Dépôt van het Verkoophuis te Alkmaar, bij den Heer J. BRONGERS GZN., gekocht heb. Sedert is de borst veel ruimer, de ademhaling gemakkelijker en mijn gestel veel sterker en gezonder, weshalve ik het gebruik der **Revalenta** gerust kan aanbevelen.

BROEK OP LANGENDIJK. ARIE BALDER CZN.

Du Barry's Revalenta

is een zacht, inwikkelend middel, dat alle irritatie tegengaat, in de vochten voorhanden scherpte en bederf verwijdert, de ingewanden versterkt en de noodige afzonderingskracht geeft, waardoor de sappen gezuiverd en het geheele ligchaam gezond wordt.

Borst-, Maag- en Onderbuikskwalen,

diarrhaea, opgezetheid, spanning en slechte spijsvertering, maagdrukking, winden, pleuris, loomheid, vermoeidheid, slijm, verzwakking, lusteloosheid, verhardingen, verstoppingen en alle andere daaruit voortkomende ziekteverschijnselen geneest het zeker en op de eenvoudigste wijze **zonder Medicijnen en zonder kosten.**

Als voeding voor kleine kinderen is zij ook bijzonder aan te bevelen en verdient de voorkeur boven de voeding met melk. Zij verteert ligt, verzuurt niet, geeft veel voedsel en gezonde sappen. Alle Moeders raden wij aan het REVALENTA-BOEKJE te lezen, dat ze om niet in het **Verkoophuis** en zijne Dépôts krijgen kunnen

De prijs der **Revalenta** is 87½ Ct., *f* 2, *f* 3,50, *f* 8, *f* 16. Dubbel geconcentreerde kost *f* 4, *f* 7 *f* 16 en 28.

Men lette er vooral op, dat iedere Bus tot waarborg der echtheid door F. VON WINDHEIM & C°., **Verkoophuis** *geteekend is.*

AMSTERDAM, Verkoophuis.	*Helmond* A. H. Martin.
'sHertogenb. F. L. Welsch.	*Oosterhout* Gebr. Driessen.
Bergenopzoom D Pouwels.	*Rosendaal* M. D. v. Leeuwen.
» P. F. Appelboom	*Steenbergen* W. van de Kar.
Breda Wed. Wiercx Folla.	*Tilburg* C. H. Domhoff.
Eindhoven A. Begum.	*Tholen* T. J. Maas.
	Waalwijk F. v d. Klokken.

(5024)

En in de andere Steden in de bekende Dépôts.

Te KOOP

EEN MODERNE

TENTWAGEN

met twee Ezelinnen,

twee stel tuigen, enz. *Franco* te bevragen bij **Gebroeders MULLER.** Boekhandelaars te *'s Hertogenbosch*, onder Lett. **H.** (5025)

ALGEMEENE

POSTWAGEN-ONDERNEMING

VAN GEND & LOOS.

DIENST

's Hertogenbosch en Arnhem.

Te beginnen 1 Mei e. k.

Van **'s Bosch** des morgens ten 7 ure in plaats van ten 7 ure 30 minuten.

Van **Grave** des morgens ten 10 ure 5 m. in in plaats van 10 ure 35 minuten.

Van **Nijmegen** 's middags ten 12 ure in plaats van 12 ure 45 minuten.

Te **Arnhem** 's middags ten 1 ure 45 m. in plaats van 2 ure 45 minuten.

In onmiddellijk verband met de DIENSTEN naar **Zwolle** enz., en de Spoortreinen naar **Duitschland.** (5027)

Geregtelijke Oproeping.

De Schuldeischers in het *FAILLISSEMENT* van **JOHANNES BOLSIUS, Boekbinder en Winkelier**, wonende te *Oss*, worden bij deze opgeroepen om te verschijnen, hetzij in persoon, hetzij bij behoorlijke gevolmagtigden, in het Paleis van Justitie te *'s Hertogenbosch*, ***op Vrijdag den dertienden Mei 1800 negen en vijftig***, des middags ten *twaalf* ure, ten einde tegenwoordig te zijn bij de tweede verificatie van Schuldvorderingen.

Oss, 30 April 1859.

De Curator,
(5026) **WIERTS.**

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn ontegenzeggelijk het beste geneesmiddel dat bekend is.

De buitengewone kracht en weldadige werking dezer **Pillen**, hebben dezelven ook tot een der meest geliefkoosde hulpmiddelen in alle ziekten in de Nederlanden gemaakt, en wel bijzonderlijk in gevallen van lever- en maagkwalen; alsmede zware hoofdpijnen, gal en gebrekkige spijsvertering, ook zijn dezelven onwaardeerbaar voor de ongesteldheden der vrouwen op zekeren leeftijd.

Door het vermeerderd Debiet
zijn de Prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN
à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50 *f* 20,50.

POTJES ZALF
à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 7,05, *f* 13,85, *f* 20,25.

Op *franco* aanvrage à contant te bekomen bij G. Boes te *Tilburg*; bij H. J. van den Goorberg te *Breda*; bij P. J. Verlinden te *Bergenopzoom*, en bij **J. STRAATMAN Hoofd-Depôthouder** te *'s Hertogenbosch*, alsmede in *HOLLOWAY'S* Etablissementen te *Londen*, 244 Strand, en te *New-York*, 80 Maiden-Lane. (5028)

Snelpersdruk
van J. J. Arkesteyn en Zoon, 's Hertogenbosch.

BIJLAGE van de Provinciale Noordbrabantsche en 's Hertogenbossche Courant.

Maandag 2 Mei 1859.

GEMEENTERAAD VAN 's HERTOGENBOSCH.

Zitting van Vrijdag 29 April.

Afwezig de heeren Dr. van Heijst, Mr. Napoleon Sassen, Bon. van Hugenpoth, Jhr. Mr. van Meeuwen, Mr. van Heurn, Tombrink en Mr. Verster.

De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter geeft te kennen dat de heeren Mr. van Heurn en Tombrink wegens ongesteldheid verhinderd zijn de vergadering bij te wonen.

Worden gelezen:

1. Besluit van gedep. staten, houdende goedkeuring van het vastgestelde kohier der belasting op de honden.

2. Besluit van als voor, houdende goedkeuring van dat van den stedelijken raad, waarbij aan de kamer van koophandel eene buitengewone toelage ad f86.17. uit stadskas wordt toegestaan, ter vergoeding van de reiskosten der commissie uit die kamer, ter zake van de zuider-spoorweglinie in 1858 naar Utrecht en 's Hage.

Beide aangenomen voor kennisgeving.

3. Missive van als voor, geleidende eene missive van zijne excel. den minister van Binnenlandsche zaken omtrent de toelating der kinderen van arme Israelieten op de openbare scholen, met uitnoodiging om bij de regeling van het lager onderwijs op die missive te letten en te zorgen dat de Israelitische arme kinderen op die scholen kunnen worden toegelaten.

Wordt besloten daaraan gevolg te geven.

4. Circulaire van als voor, aangaande de uitvoering en toepassing van onderscheidene artikelen der wet regelende het lager onderwijs.

Aangenomen voor kennisgeving met bepaling dat bij de regeling van het lager onderwijs daarop zal worden gelet.

De heer Mr. van Zinnicq Bergmann het woord gevraagd hebbende, wijst bij deze gelegenheid op eene dringende behoefte, die in deze stad bestaat en wel tengevolge van het overlijden van den openbaren onderwijzer van Buel; er kan, zegt spreker, nog een geruime tijd verloopen eer de verordeningen tot regeling van het openbaar lager onderwijs binnen deze gemeente tot stand komen, het is daarom niettemin urgent, dat voorzien worde in de aanvulling der ontstane vacature. Er bestaat, vervolgt hij, thans geene openbare school meer. De vier overige onderwijzers die nog toelagen uit 's rijks kas genieten, zijn volgens de thans bestaande wet geene openbare onderwijzers, zoo dat nu de ouders verpligt zijn, hunne kinderen naar onderwijzers te zenden, die aan het

hoofd van bijzondere scholen staan en deze maken van de gelegenheid gebruik, om hunne schoolgelden te verhoogen. Dit noopt spreker tot het voorstel, dat burgemeester en wethouders uitgenoodigd zullen worden ten spoedigste om te zien naar een geschikt lokaal tot het houden eener openbare school en te voorzien in de vervanging van wijlen den onderwijzer van Buel.

De voorzitter antwoordt, dat het dagelijksch bestuur reeds zijne aandacht op dit punt heeft gevestigd en naar onderscheidene lokalen heeft omgezien, zonder tot heden een geschikt te hebben kunnen vinden; zoodra dit echter gevonden is, is het bereid in deze zaak de noodige voorstellen aan den raad te doen.

De heer Mr. van Beusekom vraagt of de school van wijlen den heer van Buel wel gesloten is en of de heer schoolopziener niet in de tijdelijke waarneming zal voorzien.

De voorzitter doet opmerken dat de woning van den heer van Buel zijn bijzonder eigendom is.

De heer Mr. van Zinnicq Bergmann zegt, dat de heer van Buel eene bijdrage uit stads kas had van f 500.—, welke thans voor een anderen openbaren onderwijzer zouden kunnen aangewend worden.

Spreker dringt nogmaals op de urgentie aan en hoopt dat burgemeester en wethouders hierin met den meesten ijver zullen te werk gaan.

De heer Mr. van Beusekom vindt bezwaar in deze handelwijze, naar zijne meening ware het verkieslijk eerst de raadsbesluiten te nemen, waarbij de zaak van het openbaar onderwijs binnen deze gemeente geregeld wordt, en dan, al ware het slechts voorloopig eene openbare school te openen, inmiddels bestaan er nog vier andere scholen, die van de heeren Balsem, Spruijtenburg, Pretat en van den Hurck, die voorloopig in de behoeften kunnen voorzien.

De heer Mr. van Zinnicq Bergmann herhaalt, dat deze geen openbare onderwijzers zijn, het is derhalve hoogst noodzakelijk, dat er althans een openbaar onderwijzer worde aangesteld met een door de stad toetekennen jaarwedde enz.

De heer Mr. baron van Rijckevorsel zegt dat deze discussie hem leidt aan burgemeester en wethouders eene opheldering te vragen, nopens hetgeen op bladzijde 51 van het verslag der gemeente over 1858, heden aan de leden rondgedeeld voorkomt, daar immers wordt duidelijk opgegeven, dat er vijf openbare scholen waren, zoodat er, na het overlijden van den heer van Buel nog vier overblijven.

De Voorzitter antwoordt hem hierop dat die scholen tot zoo lang de reorganisatie van het lager onderwijs, krachtens de wet niet zal hebben plaats gehad, als openbare scholen moeten beschouwd worden.

De heer Mr. van Zinnicq Bergmann doet opmerken, dat er geene openbare scholen zijn, dan die door het rijk, de provincie of de gemeente worden ingesteld en gesubsidieerd, dat de thans bestaanden en zelfs ook die van wijlen den heer van Buel hoogstens als voorloopig kunnen beschouwd worden en het is noodig en dringend dat dit voorloopige ophoude.

Eindelijk wordt op voorstel van den Voorzitter door den raad besloten dat B. en W. zullen uitgenoodigd worden, zoo mogelijk in de eerstvolgende vergadering de verordeningen tot regeling van het lager onderwijs intedienen en een geschikt lokaal tot vestiging eener openbare school aan te wijzen.

5. Besluit van gedeputeerde staten houdende goedkeuring der uitgaven voor het bouwen eener wachters woning bij de algemeene begraafplaats en vergoeding van buitengewone werken.

Aangenomen voor kennisgeving.

6. Besluit van als voor houdende goedkeuring eener toelage van f 25.—, aan de weduwe van Lamoen, in leven onderwijzer te Orthen.

Besluit als voor.

7. Circulaire van als voor, daarbij opgaaf verzoekende der veranderingen in het personeel der openbare onderwijzers in verband tot den grondslag hunner inkomsten, waarna de bijdragen in het pensioenfonds moeten geregeld worden.

Burgemeester en wethouders brengen de lijst dier veranderingen ter tafel, welke wordt goedgekeurd met uitnoodiging om die aan heeren gedeputeerde staten te doen geworden.

8. Wordt ter tafel gebragt de rekening der bank van leening over 1858.

In handen der commissie ad hoc.

9. Rapport van het collegie van regenten over de Godshuizen en den algemeenen armen, in antwoord op de bedenkingen van heeren gedeputeerde staten, omtrent het maximum van den onderstand.

Besloten conform dat rapport heeren gedeput. staten te antwoorden.

10. Rapport van als voor, op de rekening van het Israëlitisch armbestuur over 1858 en de begrooting 1859. Conclusie om die voor kennisgeving aan te nemen en tot het verleenen van eene subsidie ad f 180.—

Conform besloten.

11. Adres van de heeren Pompe en gebroed. Mann, J. van de Griendt en Willemse en comp., houdende bezwaren tegen de ingevoerde plaatselijke belasting op het gedisteleerd, voor zooverre de restitutie bij uitvoer niet in geld maar in bons plaats heeft, welke bons door den ontvanger geweigerd worden in betaling aan te nemen, waardoor aan den handel veel nadeel wordt gedaan.

De voorzitter stelt voor dat adres te stellen in handen van den controleur bij stads belastingen, ten fine van rapport.

De heer Mr. van de Mortel bestrijdt dat voorstel, spreker acht zoodanig renvooi onraadzaam, maar vermeent dat de belangen van den handel eene dadelijke beslissing vorderen.

De heer Mr. van Zinnicq Bergmann wil gaarne aan de bezwaren van den handel te gemoet komen, doch kan zich niet vereenigen met het nemen van een dadelijk besluit. Deze zaak grijpt geheel in de economie der gansche verordening en vereischt dus een grondig onderzoek.

De voorzitter zegt tot toelichting der vergadering, dat thans de bons niet meer door den ontvanger geweigerd worden, ten gevolge der veranderingen in de inrigting daarvan gebragt. De belanghebbenden kunnen nu tot zoodanig bedrag bons verkrijgen als zij goedvinden, zoodat zij voor alle veraccijnsing geldig zijn en de bons worden daarenboven alle maanden afgerekend; zij zijn echter noodzakelijk om de fraude te beletten.

De heer Mr. van de Mortel zegt, dat de door den voorzitter gegeven inlichtingen de zaak veranderen en hij, indien deze voorafgegaan waren, waarschijnlijk zijn voorstel tot dadelijke beslissing niet zou gedaan hebben; het zou thans blijken dat in het adres de ware toestand van zaken niet is voorgedragen, hij blijft echter een renvooi aan den controleur ondoelmatig achten, doch wenscht thans het prœadvies van burgemeester en wethouders te vernemen en wijzigt zijn voorstel in dien zin.

De vergadering vereenigt zich daarmede.

12. Rapport van burgemeester en wethouders op het adres van G. Smulders, onderwijzer, om eene toelage. Conclusie tot afwijzing.

Conform besloten.

Op voorstel van den voorzitter, wordt alvorens de werkzaamheden voort te zetten de openbare vergadering voor eenige oogenblikken ge-

schorst, tot het houden eener vergadering met gesloten deuren.

Na de hervatting der openbare vergadering, wordt in behandeling gebragt het voorstel van burgemeester en wethouders tot afschaffing der plaatselijke belastingen op de bouwmaterialen, in te gaan met Junij aanstaande. Conform besloten.

De vergadering vereenigt zich mede met het voorstel van burgemeester en wethouders, tot wijziging der verordening op de broodzetting en wel van art. 2, in dier voege dat bepaald zal worden dat een mud rogge zal berekend worden op 99.75 pond brood en de winst op f 1.12⁵ en dat in alinea 2 zullen bijgevoegd worden de woorden: „onder bijvoeging der belasting;" wijders van art. 7, waarin de woorden: „de volgende dag," veranderd zullen worden in: „op den dag der zetting." Conf. besloten.

Burgemeester en wethouders brengen rapport uit, omtrent het op nieuw verpachten der veren aan de groote en kleine Hekel en der tollen op stads straatweg naar Best, met de herziening der tarieven dier tollen. Zij doen het voorstel het heffen der veergelden in overeenstemming te brengen met de gemeentewet en die dus niet meer te verpachten maar als eigen middel door een ambtenaar der plaatselijke belasting te doen ontvangen, en wijders den vrijdom van veergelden uit te strekken, op de rijks veldwachters en de maréchaussées.

Voorts stellen burgemeester en wethouders voor, Z. M. den koning magtiging te verzoeken, om de tolgelden op den straatweg naar Best, in overeenstemming te brengen met de tarieven welke op den rijksweg van Best naar de Luyksche grenzen bestaan, en in afwachting van 's konings beschikking, de bestaande pachten onderhands te verlengen tot 1 Mei 1860. Ter visie.

Door burgemeester en wethouders wordt ter tafel gebragt het verslag der gemeente over het jaar 1858, dat aan de leden wordt rondgedeeld.

De vergadering gaat over tot de benoeming van een stembureau en twee plaatsvervangers voor de aanstaande verkiezing van leden voor de provinciale staten en worden daartoe bij groote meerderheid van stemmen benoemd, burgemeester en wethouders en het raadslid Theodoor van Rijckevorsel.

Aan de orde zijn:

1. Het rapport op de circulaire van heeren gedeputeerde staten, waarin aan den raad de vraag gesteld wordt of eene ontbinding van het waterschapsbestuur voor de uitwatering van Grave naar den Amer al dan niet wenschelijk kan geacht worden. De conclusie van het rapport strekt om aan gedeputeerde staten te antwoorden, dat de raad de beantwoording der vraag aan het oordeel der provinciale staten zal overlaten.

De heer baron van Rijckevorsel bestrijdt die conclusie met kracht. Spreker meent dat het onvoegzaam en inconsequent zou zijn zich thans onverschillig te betoonen voor eene zaak, waarvoor de stad zich vroeger tot eene bijdrage van f 100,000.— bereid heeft verklaard; de vraag is bepaaldelijk gesteld en behoort beslissend te worden beantwoord en niet ten prejuditie van anderen te worden overgelaten; spreker stelt derhalve voor dat de raad zal antwoorden, „dat hij onder referte van hetgeen vroeger te dezer zake heeft plaats gehad, de ontbinding van het hier bedoelde waterschap noodzakelijk acht," hierdoor zal men getrouw blijven aan de antecedenten en adviseren overeenkomstig het gevoelen door andere polders en besturen in het midden gebragt.

De heer van de Mortel meende, dat de overweging der antecedenten tot een geheel ander resultaat zou leiden en eerder de noodzakelijkheid tot instandhouding van het waterschap doen uitkomen.

De heer baron van Rijckevorsel antwoordt dat de omstandigheden geheel veranderd zijn, voornamelijk door de sluiting van het kanaal van St. Andries.

De heer van de Mortel zegt daarop, dat die sluiting veel invloed heeft gehad op den waterstand, doch dat zulks niet belet dat thans eenige polders en landen onder water staan. De stad is bij deze zaak het meest betrokken en er zullen nog altijd hulpmiddelen noodig zijn om haar van het overtollig water te bevrijden.

De heer van Meerwijk acht het blijven bestaan van het waterschapsbestuur nuttig, doch stelt voor de woorden naar den Amer uit zijne benaming weg te laten.

De heer Bon. van Rijckevorsel zegt, dat de heer van de Mortel van eene zeer verkeerde veronderstelling uitgaat, als die spreker denkt dat hij bij zijn voorstel te kennen heeft willen geven, dat niets meer behoefde gedaan te worden, integendeel er moet nog zeer veel gedaan worden, en indien het waterschap het eenig middel was zou hij er voor zijn, maar het thans bestaande moet beoordeeld worden naar dat het is, en zoolang dit bestaat zijn alle andere waterschappen eene hersenschim en is er geen redmiddel mogelijk; eerst dan wanneer dat watercshap ontbonden is, zal men kunnen nagaan of er nog een ander redmiddel mogelijk is, hetzij door een nieuw waterschap of op eene andere wijze.

De heer van de Mortel zegt dat de vraag niet zoo abstract is gesteld en niet zoo abstract moet beantwoord worden, maar dat hier vooral de belangen der stad in het oog moeten gehouden worden; hij kan zich onmogelijk vereenigen met het advies tot ontbinding van het waterschap, wanneer niet tevens een ander redmiddel wordt aanbevolen.

De heer Bon. van Rijckevorsel kan zich daarmede wel vereenigen, mits niet bepaaldelijk van een nieuw waterschap gesproken wordt.

En wordt na deze discussien besloten te adviseren tot ontbinding van het waterschap tot uitwatering van Grave naar den Amer, doch onder bijvoeging dat de toestand van zaken nog even dringend het aanwenden van redmiddelen noodzakelijk maakt.

2. De aanvraag van den generaal van Gorcum tot concessie van den aanleg van een kanaal ter verbinding van de Schelde met den Rijn.

Aangezien door de regering reeds afwijzend op dat verzoek om concessie is beschikt, besluit de vergadering over te gaan tot de orde van den dag.

Waarna de vergadering wordt gesloten.

Snelpersdruk van J. J. ARKESTEYN EN ZOON, te *'s Hertogenbosch.*